

MŪSŲ PASTOGĖ

XLI Metal Australian Lithuanian Weekly Registered by Australia Post publication NO NBH 0698 Kaina - Price \$1 15.10.1990 Nr. 41 (2161)

PARENGIAMOSIOS LIETUVOS DERYBOS SU MASKVA

Dr. Algis Kabaila
Lietuvos Respublikos Atstovas Australijoje

Spalio 2 dieną Lietuvos delegacija pradėjo parengiamąsias Lietuvos nepriklausomybės derybas su Tarybų Sąjungos vyriausybe Maskvoje. Buvo numatyta 8 - nių asmenų Lietuvos delegacija, bet delegacijos narys, užsienio reikalų ministras A. Saudargas negalėjo dalyvauti, kadangi buvo išvykęs į Jungtines Amerikos Valstijas. Tartasi dėl derybų vietos ir tvarkaraščio.

Tarybiniai delegacijai vadovavo pats TSRS ministras pirmininkas N. Ryžkovas. Pasak Vilniaus radijo, vėliau M. Gorbačiovas gali pats prisiimti derybų iniciatyvą tiesiogiai į savo rankas. Lietuvos delegacijoje dalyvavo ir Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis, ir ministras pirmininkė K. Prunskienė. Derybų išvakarėse K. Prunskienė per įvairių laikraščių skiltis paskelbė, kad Lietuvos delegacija derybose sieks visiškos nepriklausomybės nuo Tarybų Sąjungos. K. Prunskienė teigė, kad telefonu nuolat palaikys ryšius su TSRS ministru pirmininku N. Ryžkovu ir, kad jau susitarta kai kuriais klausimais.

Nežiūrint kataklizminių pasaulio įvykių, būtent Vokietijos susivienijimo bei karo su Iraku grėsmės, Lietuvai svarbiausias politinis įvykis - Lietuvos delegacijos susitikimas su Kremliaus pareigūnais. Aple tai spalio 5 dieną Laisvosios Europos radijui telefonu iš Lietuvos pranešė Vidmantas Valiūšaitis. Jis dalyvavo spaudos konferencijoje, kuri įvyko pasibaigus Lietuvos ir Kremliaus delegacijų pasitarimui. Čia pateikiame truputį sutrumpintą V. Valiūšaičio pranešimą.

V. Valiūšaitis pažymėjo, jog svarbu tai, kad bendrame Lietuvos ir Kremliaus delegacijų komunikate yra įvardintas šio susitikimo tikslas - derybos. Šis žodis kaip tik ir buvo tas akmenėlis, kuris apvertė jau pajudėjusį Estijos - Tarybų Sąjungos santykių aiškinimosi vėžimą. Kremliui griežtai atsakius šiuo žodžiu įvardinti delegacijos susitikimą.

Tuoju Lietuvos - TSRS delegacijų susitikimo, Lietuvos nuolatinėje atstovybėje Maskvoje, įvyko Lietuvos atstovų spaudos konferencija, kurios metu gausiam Lietuvos, TSRS ir užsienio žurnalistų būriui buvo pateikti pirmieji susitikimo rezultatų vertinimai.

Vienas iš žurnalistų pateiktų klausimų buvo toks: "Ar susitikime neišsiskyrė V. Landsbergio ir K. Prunskienės nuomonės?" Ministrė pirmininkė atsakė: "Manau, kad ne". Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas tai patvirtino.

Spalio 4 dieną pirmieji Lietuvos Respublikos asmenys turėjo progos suteikti informaciją apie minėtą

susitikimą parlamente ir savo vertinimais paliūdėti savo nuomonių tapatumą. Iš klausius Aukščiausiosios Tarybos pirmininko V. Landsbergio 25 minučių pranešimo ir kiek trumpesnio ministrės pirmininkės K. Prunskienės pranešimo, susidarė įspūdis, jog toje konferencijoje to nuomonių sutapimo būta gana daug.

Vytautas Landsbergis savo kalboje apžvelgė Lietuvos politinę ir diplomatinę situaciją nuo kovo 11 dienos iki pirmojo oficialiai įgaliotų delegacijų kontakto, atkreipdamas dėmesį į Tarybų Sąjungos poziciją ir jos pakytėjimus. Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas pastebėjo, kad balansuodami tarp rytų ir vakarų ir atsižvelgdami į didžiųjų jėgų susikirtimus, mes ir ruošėmės tam, kad atsivertų naujas puslapis Lietuvos valstybingumui.

Jo kalba parlamente, bei jo anksčiau pasisakymai aiškiai liudijo, kad Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas susitikimo rezultatais yra patenkintas.

Ieškant skirtumų tarp ministrės pirmininkės ir Aukščiausiosios Tarybos pirmininko pozicijų, ministrės pirmininkės kalboje galima buvo pasigesti šitokio pasitenkinimo. Ministrė pirmininkė išreiškė abejones paties komunikato turiniu, nurodydama, kad tokia formuluotė, kaip kad buvo užfiksuota, vargu ar gali būti laikoma laimėjimu. Premjerės kalboje ir rezervuotume dėl susitikimo rezultatų, buvo galima įžūrėti tam tikrą oponavimą Aukščiausiosios Tarybos pirmininko optimizmui.

ŠIAURĖS EUROPOS REMIA BALTIJOS RESPUBLIKAS

Iš Niujorko pranešama, kad Danijos atstovybė Jungtinių Tautų Organizacijoje paskelbė, kad Kopenhagoje bus atidarytas trijų Baltijos valstybių - Lietuvos, Latvijos ir Estijos - Informacijos centras. Danai tai paskelbė po pokalbio su Estijos ir Latvijos užsienio reikalų ministrais. Pirmadienį danai sakė apsvaistysią tą planą ir su Lietuvos užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu. Pasak Danijos atstovo, Baltijos Informacijos centras Kopenhagoje bus atidarytas dar šiais metais. Jis išreiškė viltį, kad Kopenhagoje tuo ir kitais klausimais vyks pasitarimai su kitais Šiaurės šalių užsienio reikalų ministrais - Suomijos, Islandijos, Norvegijos ir Švedijos.

Jis pažymėjo, kad tokia konferencija padėtų suteikti Baltijos valstybių nepriklausomybės formalų turinį. Danijos užsienio reikalų ministras pažymėjo, kad jo vyriausybė remia Baltijos valstybių norą stebėtojų statusu dalyvauti Paryžiuje įvyksian-

Lietuvos deputatą pertraukus metu išbando jėgas, G. Iešmantas (kairėje) ir M. Stakvilevičius.

čioje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijoje.

Iš Jungtinių Tautų Organizacijos tribūnos Švedijos užsienio reikalų ministras pagarsino, kad Švedija laukianti tos dienos, kai Baltijos valstybės bus visiškai nepriklausomos.

Islandijos užsienio reikalų ministras ragino tarptautines bendruomenes pripažinti Lietuvą, Latviją ir Estiją nepriklausomomis valstybėmis. Islandija sveikintų tų kraštų atstovus, kaip stebėtojus Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijoje.

Tačiau didžiosios Europos valstybės yra kitos nuomonės. Italijos užsienio reikalų ministras pareiškė, kad Baltijos valstybių atstovai neturėtų būti priimti stebėtojais, nes Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijose dalyvauja tikrai visiškai suverenų valstybių atstovai.

LATVIJOS LIAUDIES FRONTAS

Trečiasis Latvijos Liaudies Fronto suvažiavimas prasidėjo spalio 6 dieną Rygoje. Dviejų dienų suvažiavime dalyvauja keli šimtai delegatų. Suvažiavimas svarsto naują Latvijos Liaudies Fronto programą, kurios centre yra Latvijos nepriklausomybės įtvirtinimas.

Žinių agentūros TASS pranešimu, nauja Latvijos Liaudies Fronto programa reikalauja TSRS ginkluotųjų pajėgų atsisraukimo iš Latvijos bei kal kurių Latvijos - TSRS sutarčių panaikinimo ir TSRS įstaigų veiklos nutraukimo Latvijos teritorijoje. Pasak to pranešimo, Latvijos Liaudies Fronto programos projektas nurodo, kad dalyvavimas Latvijos Liaudies Fronto veikloje nesuderinamas su komunistiniais, nacional - socialistiniais ar kitais totalitaristiniais ištikinimais.

BALTIJOS TARYBOS PASITARIMAS

Žinių agentūra TASS pranešė, kad spalio 6 dieną Latvijos polisivietėje Jūrmaloje tarėsi K. Prunskienė, I.

Godmanis ir E. Sāvsaaras. Vilnius patvirtino, kad tarėsi trijų respublikų ministrų pirmininkai. TASS'as aple tai kas buvo svarstoma šiame susitikime, nepraneša. Tačiau ketvirtadienį Lietuvos ministrė pirmininkė K. Prunskienė pranešė, kad visų trijų Baltijos respublikų vyriausybės nori paruošti bendrą derybų su TSRS strategiją.

ŠIAURĖS EUROPOS TARYBOS DELEGACIJA LIETUVOJE

Šiaurės Tarybos delegacija spalio 14 - 20 dienomis viesės Tarybų Sąjungoje ir ta proga aplankys ir Baltijos respublikas. Šiaurės Europos Taryba yra patariamoji organizacija Danijai, Islandijai, Suomijai, Švedijai bei Norvegijai. TSRS užsienio reikalų ministerija pranešė, kad Šiaurės Europos Tarybos delegacija Baltijos respublikose svarstys prekybos, ūkio ir kitokį bendradarbiavimą.

RYTŲ EUROPOS PROBLEMOS

Lietuvos vyriausybė yra sudariusi Rytų Lietuvos komisiją, kuriai pirmininkauja ministrė pirmininkė pavaduotojas Romualdas Ozolas. Spalio 5 dieną su juo kalbėjosi Laisvosios Europos radijo žurnalistas Kęstutis Girmas.

Tautinių mažumų, ypač rytų Lietuvoje klausimas - viena iš opiausių ir sudėtingiausių problemų, su kuriomis turi grumtis Lietuvos valdžia. Nors kai kurie super - patriotai, kurie prisimena lietuviams padarytas skriaudas ir stebi lietuvių etnografinės teritorijos mažėjimą mano, kad nereikia daryti jokių nuolaidų, daugelis supranta, kad reikalingas pernelyg svarbus vienusiškis sprendimas.

Ne tik Lietuvoje, bet ir kitose rytų Europos šalyse didėja nacionalinės alstros. Tautinės mažumos reikalauja pakeisti ir pagerinti jų padėtį.

Nukelta į 2 pusl.

Teisingas klausimo sprendimas yra didelis uždavinys naujoms rytų Europos vyriausybėms. Jų sprendimai suvaidins svarbų vaidmenį ne tik vidaus, bet ir užsienio politikoje, nes vakarų šalis atidžiai stebi šiuos konfliktus. Kai kurie vakarų politikai netgi laiko tai šių šalių demokratiškumo egzaminu.

Spalio 4 dienos rytą Lietuvos Rytų komisija supažindino Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą su savo išvadomis ir nutarimų projektais. Komisijos nuomone, sekantys keturi klausimai yra patys svarbiausi, būtent: lietuvių kalbos kaip valstybinės; lenkų kalbos kaip vienos tautinės mažumos ir apskritai tautinių mažumų kalbos; švietimo, ypač aukštojo mokslo bei kultūros klausimai ir pagaliau ekonominiai klausimai.

Siūlomas lietuvių kalbos, kaip valstybinės, įvedimo terminas iki 1995 metų rytų Lietuvos regionuose. Tose vietovėse, vietos gyventojų daugumą kalba gali būti vartojama viešame gyvenime. Tačiau valstybinės kalbos naudojimas bendraujant su kitomis Lietuvos dalimis, kaip pavyzdžiui Vėniūni, nepanaikinas.

Spalio 5 dienos rytą Romualdas Ozolas pasakė, kad siekiama užtikrinti kalbų paralelizmą, diferencijuojant jų naudojimo erdvę. Rytų

Lietuvos komisija taip pat numato programas švietimui ir kultūrai kelti. Švietimo srityje reikia užtikrinti lietuvių, lenkų ir baltarusių kalbų lygiavertiskumą.

Ten kur yra lenkiškos mokyklos, lygiavertiškai gali veikti ir lietuviškos arba baltarusiškos mokyklos. Arba atvirkščiai. Sudarant sąlygas tautinėms mažumoms siekti aukštojo mokslo, didelį vaidmenį turės atlikti pedagoginis institutas. Prie universiteto gali būti kuriama polonistikos katedra. Iš principo neprieštaraujama, kad Lietuvos lenkų mažuma įsteigtų savo Lietuvos lenkų aukštąją mokyklą.

Komisija norėtų, kad iki sausio mėnesio būtų paruošta ilgalaikė programa. Romualdas Ozolas pabrėžia, kad visi komisijos dokumentai bus pateikiami visuomenės svarstymui. Lietuvos žmonės kviečiami per tris savaites pasisakyti šiuo klausimu.

Tarybų Sąjungos komunistų partija Lietuvoje pareiškė nepasitenkinimą šiuo rytų Lietuvos komisijos pranešimu. Taria, kad TSKP norėtų suardyti gal pirmą kartą modernioje istorijoje taip pozityviai besiklostančius Lietuvos - Lenkijos santykius.

Romualdas Kozyrovičius Materialinių išteklių ministras

Gimė 1943 m. Trakuose. 1957 - 1962 m. mokėsi Vilniaus geležinkelio transporto technikuose. 1963 - 1966 m. tarnavo tarybinėje armijoje. 1966 - 1967 m. buvo Trakų rajono Gamybinės žemės ūkio valdybos statybos skyriaus inžinierius, skyriaus viršininkas. 1969 - 1971 m. dirbo Lietuvos TSR žemės ūkio ministerijos valdybos vyriausiojo inžinieriumi. Po to dešimtmetį Vilniaus tarptautinės statybos organizacijos pirmininku. 1979 m. baigė Vilniaus inžinerinį statybos institutą. 1981 - 1985 m. buvo Respublikinio tarptautinių statybos organizacijų susivienijimo valdybos viršininku, pirmininku pavaduotoju. 1986-1989 m. - Lietuvos TSR valstybinio agropromoninio komiteto valdybos viršininko pavaduotoju, 1989-1990 m. - Lietuvos respublikinio kooperatinio - valstybinio statybos susivienijimo pirmininko pavaduotoju. 1990 m. paskirtas Lietuvos valstybinio materialinio techninio tiekimo komiteto pirmininku.

karta, nes vyresniosios dienos jau suskaitytos; mūsų tikslu turėtų būti nuolatinis priminimas pasauliui, kad ne viskas "O.K." su Pabaltijū, nors M. Gorbaciovas ir sako, kad "mes tariamės, mes tariamės!..."

Aptarti ir kiti galimi pagalbos aspektai: knygų ir kt. medžiagos sluitimas mokykloms; padėkos apie mus palankiai rašantiems žurnalistams, politikams; laikymas atvirų akių ir ausų apie Vakarų didžiųjų pasitarimus su Sovietų Sąjunga, kad vėl nebūtume parduoti, kaip Antrojo pasaulinio karo metu...

Prieš uždarydamas seminarą, pirmininkas V. Koškins padarė santrauką apie tai, kas buvo kalbėta, išsakyta, konstatuodamas, kad "šių didelių pasikeitimų metu sunku susigaudyti, kas darytina!..." Latviai anksčiau galvoję, kad visą darbą reikia centralizuoti, bet galimas dalykas, kad priešingai - paskirų grupių darbas gali būti našesnis? Tokie informaciniai seminarai būsią daromi ir ateityje.

B.2.

LINKIME SVEIKATOS

Teko sužinoti, kad ilgametis mūsų spaudos bendradarbis ir jos žadintojas Juozas Krupavičius, sulaukęs 84 metų amžiaus, paskutiniu metu sunkiai serga.

Linkime sveikatos pagerėjimo ir ilgų gyvenimų metų.

ALB Spaudos Sąjungos valdyba ir
"Mūsų Pastogės" redakcija

IEŠKANT NAUJŲ PAGALBOS KELIŲ

N.S.W. Jungtinis Baltų komitetas spalio 7 dieną Sydneyje lietuvių klube Bankstowne suruošė idomų seminarą, kuriame buvo bandoma aptarti mūsų, išeivių vaidmenį, siekiant nepriklausomybės Baltų tautoms - Estijai, Latvijai, Lietuvai, ir ko iš mūsų tikisi tautiečiai tėvynėje.

Seminarui pirmininkavo N.S.W. Jungtinio Baltų komiteto pirmininkas Vidvuds Koškins. Atidarydamas seminarą jis trumpai paaiškino ir seminaro tikslus.

Apie esamą padėtį visuose trijuose Baltijos kraštuose informavo ten neseniai lankęsi žmonės.

Apie Latviją ir latvių kovą dėl savo nepriklausomybės, ten esančią politinę ir ekonominę padėtį pasakojo aktyvi latvių bendruomenės narė Ilga Nyiradi, kuri baigdamas savo nepagražintą pranešimą, pareiškė: "Aš tikiu, kad Latvijos kelias į nepriklausomybę yra dar labai ilgas... Bet mes nenustosime kovoje, kol paskutinis sovietų kareivis nepaliks Latvijos žemės!"

Aktyvi latvių bendruomenės narė Ilga Nyiradi.

Apie Lietuvą ir lietuvių vykdomą išsilavinimo veiklą pasakojo prof. dr. Vytautas Doniela, ragindamas gerai suprasti ten esamą padėtį, nes jos nesupratimas gali atsigrežti prieš mus pačius. Ir nors judėjimas dėl nepriklausomybės Lietuvoje prasidėjo ir vystėsi jau prieš kurį laiką, bet mūsų pasiruošimas siems įvykiams, ypač informacijos srityje yra nepakankamas. Siūlo informacinių, kad ir neoficialių, centrų steigimą pasaulyje. Jie galėtų būti bendri visiems trims Baltijos kraštams, tai gal būtų ir ekonomiškiausia. Svarbi esanti ir finansinė pagalba kraštui, bet kadangi remiamų tikslų esą daug, reikėtų gerai pagalvoti, kuriems teikti pirmenybę... Dabar įsteigti fondai Lietuvos pagalbai, krašte esant tam tikriems nesutarimams, ne visuomet aiškiai nusako kam ir kaip panaudotini surinkti pinigai. Surinktų lėšų paskirstymas turėtų būti aiškiai nusakytas iš anksto.

Estų atstovė Tiliu Kroll - Simmul klausytojus plačiai supažindino su esama padėtimi Estijoje, kur laisvinimosi darbas labai trukdomas priešiška "Mūsų Pastogė" Nr.41 1990.10.15. pusl. 2

nusistatčiusios Aukščiausiosios Tarybos. Estijos kongreso nariai plačiai keliauja po pasaulį ir jiems, išeiviams jie yra gerai žinomi. Apie juos daug mažiau žinoma pačioje Estijoje. Kelionės po užsienio šalis yra informatyvios, tačiau tuo pačiu tam sunaudojama gana daug lėšų, o laiką leidžiant užsienyje, nebelieka kada dirbti namie - Estijoje... Atstovė mano, kad būtų geriau, jei iš pat pradžių visos trys Baltijos valstybės viską būtų darę kartu, sekdamas Lietuvos pavyzdžiu. Estai šiuo metu nebetiki Vakarų pagalba, bet dairoi į B. Jelcino Rusiją, Ukrainą ir kt. Apie Lietuvos blokadą žinaš visas pasaulis, bet blokada, nors mažesniu mastu, vykusi ir Estijoje, kur buvę suvaržymai benziniui ir kt. M. Gorbaciovas esąs pritykęs meškeriotojas: jūs tik siūskite delegacijas, tarkimės, darykime, o tuo tarpu, norėdamas laimėti daugiau laiko, siūncia jas namo "projektų peržiūrėjimui" ir t. t. Kuveito aneksija J. Gorbacioviui buvusi "dangaus dovana", suteikiusi jam daugiau laiko jo ekonominėms ir politinėms reformoms...

Po trumpos pertraukos, pratuštėjusioje salėje (lietuvių išėjo į tuo pačiu metu vykusį metinį Klubu susirinkimą), vyko diskusijos, klausimai, siūlymai, sumanymai. Kalbėta kaip prisidėti prie Baltijos tautų laisvinimo akcijos. Juos pravedė Tiliu Kroll - Simmul. Kalbėjo visa eilė asmenų: iš lietuvių prof. V. Doniela, dr. D. Kairaitis, dr. A. Viliūnas, A. Giniūnas, M. Reisglenė ir kiti. Diskusijose ypač aktyviai dalyvavo, nors ir negausūs, latviai.

Vieno latvių atstovo pasisakymu, pradžioje, leidus viešai naudoti vėliavas, herbas, himną, žmonėms atrodo, kad "dabar mes jau laisvi"... Bet tereikia išvykti iš Rygos, kad pamatytum, jog pilni miškai sovietų raketų, tankų, kurie, kai sovietai rado reikala, apsupo parlamentą... Kad pagąsdinti žmones, Pabaltijje net buvo staigiai suruosti "manevrai". Vokiečiai, kad greičiau atsikratytų sovietų iš Rytinės Vokietijos, moka milijonus dolerių, kad pastarieji greičiau atitrauktų savo karinius daiktus. O kur, jūs manote, ta kariuomenė bus atitraukta ir apgyvendinta - Maskvos apylinkėse? Ne, ji bus apgyvendinta Baltijos kraštuose, kur jos ir taip jau pakankamai tirsta... Ir ji ten stovės ne be tikslo!...

Seminaro metu buvo pareikštas vienas kitas pasiūlymas, kaip padėti Baltijos kraštams, besistengiantiems atkurti savo ekonomiką, nepriklausomybę: siųsti į ten mokslininkus, ekonomistus, net draudimo ekspertus... rūpintis, kad universitetai mainais keistųsi studentais; Vakarų pasaulyje sustiprinti informaciją apie esamą padėtį Baltijos kraštuose, pabrėžiant sovietų kariuomenės buvimą Pabaltijje; daugiau koordinuoti tarpusavio - estų, latvių ir lietuvių - politinių organizacijų veiklą; "spausti" įvairių kraštų, ne vien JAV, vyriausybių narius; labai gerai, kad keičiamasi nuomonėmis, ieškoma naujų kelių padėti savo tėvynėms, bet labai svarbu, kad į šį darbą įsijungtų ir jaunoji

KAZIMIERAS MOTIEKA: "... ESU NUSITEIKĘS GAN OPTIMISTIŠKAI.."

Teisininkas Kazimieras Motieka yra vienas iš populiariausių dabartinės Lietuvos veikėjų. Jo užimamos pareigos – Aukščiausiosios Tarybos pirmininko pavaduotojas.

Persispaudiname jo interviu duotą "Vilniaus Sąjūdžio" savaitraščio pirmam numeriui.

"M.P." Red.

■■■■

- Kas šiandien Lietuvą kelyje į faktinę nepriklausomybę labiausiai stabdo? Kaip šiuos stabdžius pašalinti?

- Mūsų uždavinys – tarybinę sistemą Lietuvoje pakeisti į demokratine, kuri atitiktų Lietuvos žmonių poreikius. O didžiausios kliūtys šiuo metu yra pramonėje ir žemės ūkyje; sakyčiau, visų pirma – žemės ūkyje, nes čia tarybinė sistema ypač giliai įsišaknijusi, jos atgyvenos ypač gajos ir daro didžiausius trukdymus reformai. Žinoma, tuo pasinaudoja jėgos, kurios stengiasi išsaugoti tą sistemą, nes turi iš jos didžiulės asmeninės naudos: visų pirma, tai asmenys, esantys šios sistemos vadovaujanciuose posteose. Tai pasakytina ir apie partines organizacijas, ir apie kai kurių ūkių vadovus, kurie įpratę viską skirstyti savo nuožiūra, ir todėl reforma jiems neparanki. Išties hierarchija yra susidarusi – nuo Vilniaus iki paskutinės kolūkio brigados. Taigi, senoji sistema dar gyvybinga, jos grandys labai tvirtai viena kitą laiko. Iš čia ir plaukia kaltinimai Aukščiausiąsiai Tarybai: girdi, kaime norima padaryti kažkokią revoliuciją, iš karto paleisti visus kolūkius, daužyti visa, kas sena, nieko naujo nesukūrus. Tai, žinoma, gryni prasimanymai, tačiau jie daro poveikį mažiau išprususiems ir supratingiems žmonėms. Aš pats esu patyręs kal kurių kaimo žmonių pesimistines nuotaikas: girdi, nieko nėra, nieko ir nebus, – ūkininkai niekada nesusikurs, o kolūkiai niekada nebus likviduoti. O juk tie žmonės gali tikėtis racionalių pakitimų tik likvidavus kolūkių ir valstybinių ūkių sistemą!

Bet aš manau, kad visa tai yra dabartinio mūsų laikotarpio liga, o mes jau suvokiame kuo sergame ir šią ligą įveiksime. Esame pajėgūs žengti realius žingsnius. Štai dabar daug

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko pavaduotojas Kazimieras Motieka.

kalbama apie Lietuvos Banką. Man atrodo, kad bankas yra vienas iš tų pagrindinių svertų ir raktų, kurie galės sureguliuoti mūsų pramonės gamybos ir žmonių aprūpinimo prekiomis klausimus. Nežinau, kaip toliau vystysis banko klausimo sprendimas, bet, atrodo, ledai jau pajudėjo.

Piniginė sistema irgi turės didžiulę reikšmę. Tačiau piniginių sistemų klausimo negalima atskirti nuo sienų kontrolės – šie du dalykai vienas kitą tiesiog panaikina, jei bent vienas jų nesutvarkytas.

- Ar reikalingos Lietuvai nelygtai teisės derybos su Kremliumi? Ką reikia daryti, kad Rytų kaimynas kalbėtųsi su mumis kaip lygus su lygiais?

- Iš tiesų, daug kas priklausys nuo Kremliaus geranoriškumo. Tačiau Kremlius ne visuomet galės mūsų atžvilgiu rodyti vien pikta valią: jis nesuinteresuotas, kad pasaulis žiūrėtų į jį kaip į paskutinę imperializmo liekaną. Galbūt iš tikrųjų pasieksime, kad ne tik Rusija, bet ir Tarybų Sąjunga galų gale pripažins, jog Lietuva į TSRS buvo įjungta neteisėtai ir tolesnės išvados darys remda-

miesi tarptautinės teisės normomis.

- Tačiau ar nėra pavojaus, kad Kremlius formaliai pripažins mūsų nepriklausomybę, o visi saitai, siejantys mus su TSRS, išliks, ir dar naujų atsirad? Taptume amžinu Kremliaus satelitu...

- Reikia, kad tie saitai pavirstų santykiais. Čia svarbiausias momentas – mūsų sienos. Jei pavyks išreikalausti, kad mes bent dalį sienos galėtumėm kontroliuoti – tų saitų pobūdis bus jau visiškai kitas. Tuomet patys spręsimė, su kuo mums naudingiau palaikyti ryšius. Mančiau, kad šiuo metu mūsų rankos surištos vien dėl to, kad neturime savo sienų. Dėl to, o taip pat dėl okupacinių kariuomenės ir komunistų partijos veiklos mes Aukščiausioje Taryboje dirbame ne didesniu kaip 5-10 procentų efektyvumu. Esame prispausti, nors ir pasiskelbėme de jure laisvi. Dabar būtina įtvirtinti nepriklausomybę. O įtvirtinta ji bus tik tuomet, kai savo santykius su užsieniu tvarkysime savo nuožiūra – ne taip, kaip dabar. Tuomet mūsų reikalai pajudės ne vėžio žingsniu, ne aritmetine, o geometrine progresija. Tuomet ir žmonės pajus, ką reiškia tikras atspalaidavimas nuo TSRS: ir jų stalas bus pilnesnis, ir kišenės storesnės – žodžiu, viskas atsistos į savo vietas.

Manau, kad mums bus lengviau negu Lenkijai, Bulgarijai ar Rumunijai vien dėl to, kad mažą valstybę gali atstoti ant kofų žymiai greičiau, negu didelę, nors mes integruoti į TSRS ekonominę ir ūkinę sistemą žymiai tvirtčiau, nei buvusios Rytų bloko šalys.

- Paminėjote apie perleidimą mums bent dalį sienos... O jeigu iš tiesų mums bus leista simboliškai atidaryti keletą lietuviškų pasienio punktų prie Lietuvos-Lenkijos sienos, tačiau Kremlius ir toliau laikys, jog tai – TSRS valstybinė siena, ir ją saugos KGB pasienio kariuomenė?

- Ką gi, tam ir yra derybos. Mes jokiū būdu neturime sutikti su bet kokiais pasiūlymais. Manau, kad Tarybų Sąjunga, sėdėdama su Lietuva už derybų stalo, viena ausimi klausy-sis, kas dedasi pasaulyje. O pasaulio viešojo nuomonė – mūsų pusėje. Todėl, kai Tarybų Sąjunga pasakys "A", jai teks pasakyti ir "B". O tas "B" ir bus

mūsų vidaus savarankiškumas. Kaip mums seksis, aišku, parodys ateitis. Bet aš esu nusiteikęs gan optimistiškai...

- Rugsėjo 23 dieną mitingo Vilniuje dalyviai reikalavo paskelbti už įstatymo ribų abi komunistų partijas – tiek TSKP Lietuvos skyrių, tiek pasiskelbusią savarankišką LKP. Dėl pirmosios, matyt niekam abejonių nekyla. O kaip apibūdinti pastarąją?

- Į LKP atsiskyrimą nuo TSKP žiūriu teigiamai. Tačiau pernai rudėnį, ruošiantis dvilėsmitajam suvažiavimui, tuometinio TSKP Lietuvos skyriaus vadovai (t.y. šiandieniniai savarankiškos LKP vadovai) dėjo visas pastangas, kad partija nesiskiltų. Šiandien matome tų pastangų vaisius. Kuomet nuo partijos atskilo atvirai prokremlietiškai nusiteikę soviniškai, nemaža dalis jų bendraminčių, nenorėdami savęs kompromituoti, pasiliko LKP gretose. Taigi atsiskyrusioje partijoje išliko jėgos, kurios ir dabar stengiasi, kad Lietuva liktų TSRS sudėtyje, bet kuria kaina siekia, kad dalyvaudume naujos Tarybų Sąjungos sutarties sąjunginėmis respublikomis sudarymo procese. Tai akivaizdu, nors ir stengiamasi apie tai atvirai nekalbėti. Kai kuriuos oficialius, tiesą sakant, gan neblogus LKP dokumentus kompromituoja kitokia neoficiali veikla. Kitaip tariant, susiduriame su partijos dviveldiškumu, kas visuomet buvo ir anksčiau. Šiandien LKP, matyt, pulkiai tai supranta ir todėl jau garsiai kalbama apie partijos pavadinimo pakeitimą. Bet aš manau, kad tai būtų dar viena pusiau priemonė: niekas nepasikeis, kol nebus kategoriškai atsiribota nuo tų, kurie siekia, kad Lietuva politiniu ar ekonominiu požiūriu liktų TSRS sudėtyje.

- Šis interviu pasirodys pirmajame "Vilniaus Sąjūdžio" numeryje. Ko norėtumėte palinkėti naujam laikraščiui?

- Džiugu, kad Sąjūdis pagaliau turės savo spaudą, ko iki šiol, galima sakyti, nebuvo. Aš ir dabar, dirbdamas Aukščiausiojoje Taryboje, laikau save visų pirma sąjūdininku.

Ačiū už pokalbį.

L.V..

TAUTOS KANČIAI ATMINTI

Tremtinių ir politinių kalinių globos bendrija atliko didelį darbą, pakvietusi vilniečius, ir ne tik juos, į parodą, skirtą Lietuvos kariuomenei ir Lietuvos partizanams – Laisvės kovų sąjūdžiui atminti.

Paroda pradedama Bernardo Brazdžionio eilėmis: "Esu pasaulio širdyje žaizda, kurl negyja..." Ir žemėlapiu, kuriame pažymėti priverčiamųjų darbų lageriai Sovietų Sąjungoje, kur buvo laikomi iš Baltijos kraštų išvežti žmonės. Prie Aralo ir Balchašo, prie Baikalo ir Lamos, Urale ir Sachaline, Krasnojarske ir Jakutijoje – kiek jų, kalėjimų ir lagerių, kur sunkų kančios kryžių nešė ir, netekę jėgų, amžiams sukpuo mūsų tėvai, broliai ir sesės? Tų lagerių ir kalėjimų tokia gausybė, kad žemėlapis vietomis tiesiog juoduoja skrituliais ir kvadratais, kad net akys darosi tamsu. O iš nuotraukų į mus žvelgia jaunų ir pusamžių vyrų karinė uniforma vėldai. Pulkinkai, generolai, leitenantai – žmonės, baigę karo mokslus užsieniuose, kūrę ir puoselėję Lietuvos kariuomenę, žiaurios lemties valia ilgus dešimtmečius savo žemėje buvę

užmiršti. Todėl šiandien taip skaudžiai širdin sminga parašų po nuotraukomis žodžiai: "Arestuotas 1940.06.14, tolesnis likimas nežinomas... Nužudytas prie Červenės... Spėjama, kad sušaudytas... Mirė Vladimiro kalėjime... Nukankintas Maskvos NKVD požemiuose... Kalėjo Taišeto, Pečloros, Norilsko lageriuose..." Skaudu suvokti, jog štai šitaip galima ištrinti iš atminties žmogaus gyvenimą. Skaudu todėl, kad ir šiandien dar ne visų kankinių vardai (tikra to žodžio prasme) žinomi. Štai pulkininko, Krašto apsaugos ministro, Tautinio olimpinio komiteto vicepirmininko Giedraičio nuotrauka – parodos rengėjai jo vardo nenurodo. Tikriausiai ne todėl, kad tasai vardas būtų neskambus...

Čia pat regime Lietuvos kariuomenės pradžią pradžią, kai 1917 metų pabaigoje ėmė burtis lietuviai kariai, kai prasidėjo pirmasis naujokų ir savanorių šaukimas. Ilgainiui turėjo me kavaleriją, motorizuotus dalinius ir artileriją. Turėjome iš Anglijos nusipirkę 36 tankus, 150 priešlėktuvinių ir prieštankinių šveicarčių

pagamintų pabūklų, Aukštojoje karo mokykloje rengėme Lietuvai savo specialistus... Žvelgdami į tai, kas užfiksuota nuotraukose, didžiuladumiesi tuo, kas buvo, nenoromis susimąstome, kas mums šiandien liko ir ko mums gali prireikti rytoj?

Jaudina ir santūri Lietuvos partizanams skirta ekspozicija – tokios mes dar nebuvome regėję. Štai saulės nušviestame kieme – gal gimtojoje sodyboje? – stovi smagūs jauni vyrai, o štai trumpai poilsio valandėlei po eglę sukritę jaunuoliai... Ir jei ne tie ant krūtinės kabantys ginklai, nė nepamatytum, kokią dalį jie sau pasirinko, kiek žmonių ryžosi krūtine uždegti savo Tėvynę. Ne ką galime pridurti ir žvelgdami į Laisvės kovų sąjūdžio žemėlapi, kurio iki šiol taip pat viešai nebuvome matę.

Keistas jausmas apima ir žiūrint į partizanų asmeninius daiktus: krauju nudažytą rožančių ir šventą medalikėlį, darbščius lietuvalių siuvinėtą piniginę, švarką su antsiuvu ant rankovės – "Mano darbas ir jėgos Tėvynės gerovei Lietuvai! Čia pat partizanų priesaikos tekstai, kauty-

nių aprašymai, mašinėlė spausdintų eilėraščių rinkiniais, namų šilumos ir ramybės troškulių persunkti laiškai Motinai ir Mylimajai... Už stiklo sukabinti šautuvai, automatai... Ir daug daug nuotraukų – tarsi vartytum šeimos albumą. Tik idėmiai įsižiūrėjęs, pastebi, jog beveik visi žmonės nuotraukose sunumeruoti violetiniu rašalu. Taip KGB palengvindavo sau darbą. Kiemo ranka rašė tuos numerius, kas lėmė tų sunumeruotų žmonių likimą – kas ir kada mums atsakys? O kol laukiame atsakymo į šiuos skaudžius klausimus, ateiname į kuklią, per daug nereikalingą parodą ir nusilenkiame Lietuvos kankiniams.

Salomėja Čičiškina

St Leonards Studio

62 Mitchell Street, St Leonards

Sydneyje spalio 27 – 28 dienomis nuo 11 val. ryto iki 6 val. vakaro J. Palaitienės meno darbų paroda. Kviečiame apsilankyti.

LAIŠKAS IŠ FRANKFURTO

Galime tvirtinti, kad su šį pavasarį Frankfurte įsteigtos draugijos Vilniaus universitetui remti statutą įvyko tas pats, kaip su Lietuvos parlamento priimtu kovo 11 diena aktu. Institucijos, draugijoms įregistruoti statuto nepripažino, nes jame buvo keletas formalų klaidų. Pagalvoj, kad steigiamajame suvažiavime šalia Frankfurto universiteto prezidento buvo ir kitų profesorių, jų tarpe ir juristų, bet kaip pasirodė, nei vieno praktiko, kuris būtų galėjęs į tas formalijas atkreipti susirinkusių dėmesį. Esant tokiai padėčiai, nebūtų reikėję šaukti neeilinio visuotinio suvažiavimo, kuris vėl įvyko Frankfurte, Goethės universiteto svečių namuose šių metų rugsėjo 21 dieną.

Statute, tarp kitko, reikėjo specialiai pabrėžti, kad draugijos lėšos naudojamos tik numatytiems jos tikslams ir, kad jos nariai bei valdyba joje dirba neapmokamai. Tai buvo visiems jau iš anksto aišku. Be to, likviduojant draugiją, jos likutis turi atitekti Vokietijoje veikiančiai ne pelno organizacijai. Tokia organizacija šį kartą buvo pasirinktas Frankfurto Goethės universitetas, nes draugija buvo įkurta jo darbuotojų iniciatyva. Čia reikėtų įterpti trumpą epizodą. Kažkuris iš susirinkusiųjų paklausė, ką Frankfurto universitetas darys su tais pinigais? Draugijos vicepirmininkas dr. Leonas Gudelis gyvenimiškai paaiškino. Jeigu kas nors likviduojasi, tai ne todėl, kad turi per daug pinigų ar turto, bet stovi prie bankroto slenksčio. O su testamentu yra taip; jeigu jis tau naudingas, jį pasiimi, o jeigu reikia mirusio skolas sumokėti, paprastai jo atsisakai. Ta proga buvo pakeisti ir kiti praktiški draugijos nuostatai. Pakeltas nario mokeskis ir galimybė, reikalui esant, per mėnesį sušaukti visuotinį draugijos suvažiavimą. Visa tai buvo atlikta, draugijos nariams vienbalsiai pritarė, per penkiolika minučių.

Iš Vilniaus atvykęs universiteto prorektorius ir čia esančios Vilniaus universitetui remti draugijos vicepirmininkas prof. Jonas Grigonis, papasakojo suvažiavusiems apie Vilniaus universiteto ir Lietuvos problemas bendrai, tradiciškai padėjo, bet dabar su "tautine" gaidele. Diskusijų dėl pranešimo nebuvo, nes draugijos kasininkas prof. Christian Winter

manė, kad jeigu "mūsų Kazimiera" rado laiko ištekti, apie tai šiomis dienomis rašė visi didieji vokiečių laikraščiai, tai visos problemos yra sprendžiamos...

Kaip pranešė pirmininkas prof. dr. Ch. Winter, draugijai dabar priklauso virš 90 žmonių. Kad ir nepavyko ją oficialiai priregistruoti, bet darbų užteko. Jau dabar svečiavosi trys Vilniaus universiteto mokslininkai pas savo kolegas Frankfurto universitete. Dar trys atvyks iki šių metų pabaigos. Tai tęsiame tradiciją, kuri prieš 10 metų prasidėjo tarp Vilniaus ir Frankfurto universitetų. Naujovė buvo Vilniaus universiteto studentų grupės atvykimas į Frankfurtą. Kad ir viskas nelabai sklandžiai praėjo, nes draugijai priklausantys vokiečiai studentai tokiam reikalui neturėjo patyrimo – ir jiems buvo pirmą kartą toks uždavinys – tai rodo, kad šis susitikimas turėjo savo prasmę, nes vienas kitą galėjo daugiau pažinti. Šiuo metu grupė Frankfurto universiteto studentų yra Vilniuje. Po studentų apsilankymo, Frankfurto universitetas gavo daug užklausių, kaip galima būtų čia studijuoti. Dabar draugijos valdyba ruošia tikslų aplinkraštį, kurį besidomintys turėtų greitai gauti su visa informacija. Pasirodo, jaunimui iš Lietuvos ištotti Frankfurto universitetą, o taip pat ir į paruošiamuosius kursus ne tokia jau bėda. Kvota užsieniečiams studentams iš pat pat vadinamos "Rytų Europos" nėra kol kas išpildyta. Be to, kaip buvo išsiaiškinta, Frankfurte bus teikiama pirmenybė studentams iš Lietuvos. Visa bėda yra su stipendijomis. Kur ir kaip gauti stipendijas, tame aplinkraštyje bus aprašyta.

Rudenį pirmą kartą Frankfurte pradės studijuoti jaunimas iš Lietuvos, nes draugija gavo penkių Vokietijos užsienio reikalų ministerijos (DAAD) stipendijas, pagal kurių reikalavimus jau yra parinkti kandidatai bestudijuojantys Vilniaus universitete. Draugija tikisi ateityje gauti ir daugiau stipendijų, kurios bus paskirtos pagal donatorių norą.

Pagal finansines galimybes bus ir kiti Vilniaus universiteto materialiniai norai išpildyti. Prašymų jau yra. Kaip sakoma, lašas po lašo ir akmenį pratašo...

Romas Šileris

ATGARSIAI IŠ „TALKOS“ SUSIRINKIMO

Šiuo metu Viktorijoje sunkūs laikai bizniui, prekybai bei pramonei. Vals-tijos valdžia visiškai paskendusi skolose, žmonės nebeperka tiek, kiek pirkdavo, aplinkui dvelkia finansinių katastrofų kvapu, tokių, kaip pavyzdžiui "Pyramid Building Society" žlugimas. Be to, jeigu dar paminėsime ir Melbourne olimpinį žaidynių pralaimėjimą Atlantai, susidarys visiška niūrus vaizdas.

Vyraujant tokioms nuotaikoms, buvo sušauktas dvidešimt devintasis metinis "Talkos" susirinkimas. Suprantant finansinę Australijos padėtį, nebuvo netikėta pamačius tiek daug dalyvaujančių... Net kėdžių papildomai teko paieškoti.

Kadangi dar visų galvose šviežiai išlikusios "Pyramid" bėdos, nebuvo nuostabu, kad naujienos apie sėkmingą finansinių "Talkos" metų užbaigimą, buvo sutiktos labai šiltai. Valdybos pirmininkas V. Alekna susirinkimui pranešė, kad per paskutinįsias metus visų kooperatyvų pelnas sumažėjo, kai tuo tarpu "Talkos" pelnas pakilo net 23 procentais. "Talkos" "Mūsų Pastogė" Nr.41 1990.10.15. pusl. 4

balansas priaugo beveik visu milijonu dolerių, t. y. nuo 6.781.046 dolerių iki 7.736.941 dolerio. Atsargos kapitalas taip pat pasiekė beveik milijoną dolerių. Sėkmės priežastis, kaip teigė V. Alekna, buvo ta, kad "Talka" savo kapitalą investavo saugiai, būtent į gyvenamas nuosavybes. Reikėtų pridurti, jog "Talka" nebeužsiiminėjo jokių rizikingu bizniu ar spekuliacija. Skolininkams vienas iš svarbiausių dalykų buvo žinia, kad "Talka" visas paskolas sumažina vienu procentu.

V. Alekna visai nesibaidė apkaltinti federalinę valdžią dėl tokių Viktorijos nelaimių kaip "Pyramid" žlugimas. V. Alekna labai tiksliai paaiškino, kad kai kurių šio krašto didžiųjų bendrovių bankrotas kaip tik ir prasidėjo su forsuiota dabartinės valdžios aukštų procentų linija, kuri prisidėjo prie spekuliacijos sukurstymo. Iš pradžių buvo neblogai, tačiau vėliau didėjančios skolos pagavo ir pribagė tokius biznierių kaip Bond, Skase, Herscu ir kitus.

Reikėtų taip pat šiek tiek paminėti "Talkos" valdybą, kuri įdėjo nepap-

rastai daug darbo už palyginti mažytį finansinį atpildą. Pirmiausiai "Talkos" sėkmė pasiekta pasiaukojančio V. Alekno, A. Mucenieko, B. Karazijėnės, A. Šimkaus bei A. Z. Jokubaičio darbo dėka. Šiems žmonėms atlyginimas nėra pagrindas, kad būtų "Talkos" direktoriais, tai daugiau pilietinis jų pasididžiavimas ir dėmesys savo darbui. Pereitais metais valdyba paskyrė daugiau kaip 1200 valandų "Talkos" reikalams.

Norėčiau paminėti ir tai, kad kai kurie susirinkimo dalyviai pabrėžė, jog sėkmingai "Talkos" veiklai nereikėtų suteikti valdybos neklaidingumo statuso.

Kaip žinia, turėjo būti perrinkti trys valdybos nariai. Iš publikos buvo pasiūlytas ir ketvirtasis. Tačiau, kas man sukėlė rūpestį, buvo tai, kad kai kurie kalbėjusieji (ne valdybos nariai) bandė įbauginti šį ketvirtąjį asmenį. Buvo raginama atsaukti jo kandidatūrą vien tik dėl to, kad jis dar jaunas ir neturi praktinio patyrimo. Be to, buvo

pridurta ir tai, kad šiuolaikinė valdyba šiuo metu puikiai veikia. Kaip nebūtų keista, buvo mėginta prarasti ir rezoliuciją, pagal kurią šios kadencijos valdyba būtų automatiškai perrinkta. Ši pasiūlymą V. Alekna greitai atmetė, pabrėždamas, kad kiekvienas "Talkos" narys turi teisę būti renkamu į valdybą. Aš manau, kad tokie nedemokratiški polinkiai mūsų bendruomenėje turėtų būti smerkiami, ypač dabar, kai mūsų kraštas, po 50 metų totalitarinės priespaudos, siekia demokratijos. Juk, kad išsilaukėtų bendruomenės organizacijos ir turėtų gyvybingą ateitį, jaunoji karta turėtų būti skatinama dalyvauti visuose bendruomeninės veiklos srityse. Juos laikyti nepatyrusiais būtų pavojingai nenaudinga.

Tikėkimės, kad sekantis metinis susirinkimas, įvyksiantis Adelaidėje, bus pragiedrintas daugeliu jaunų veidų, kurie nebijos išreikšti savo nuomonę.

Jonas Mašanauskas

PELNO PASKIRSTYMAS

"Talkos" įstatai leidžia paskirti 10% metinio pelno bendruomeniniams reikalams. Šis 1989/1990 metų pelno dalies paskirstymas buvo įvykdytas sekančiai:
Sydneyjaus organizacijoms-4.500 d.
Adelaidės organizacijoms-3.500 d.
ALFAS-sporto reikalams -1.200 d.
Sibiro tremtiniais, per Moterų Soc. Globos draugiją -1.200 d.
Vilniaus universitetui, per VU Rėmėjų komitetą -1.200 d.
Vasario 16 gimnazijai, per Melb. Apylinkės valdybą - 600 d.
Lietuvių bibliotekai, Melb. - 600 d.

Jaunimo laikraščiai	
"Jaužinis"	- 500 d.
Tautinių šokių grupei	
"Gintaras"	- 500 d.
Tautinių šokių grupei	
"Malūnėlis"	- 500 d.
Sporto klubui "Varpas"	- 500 d.
Jaunimo teatrui	
Melbourne	- 500 d.
Sporto klubui "Vytis"	
Geelonge	- 500 d.
Melb. Lietuvių klubui	- 500 d.
Žiemos šventės rengimo komitetui	- 300 d.
Lietuviškos spaudos prenumeratai, per Lietuvių biblioteką	- 515 d.
Viso	17.115 d.

GALIMA APSIDRAUSTI

Atvykstant giminėms per Maskvą iš Lietuvos, Latvijos, Estijos bei kitų respublikų, ilgos atveju jų kelionės metu, dabar galima apsidrausti

ISKVIECIANT JŪSŲ GIMINES IŠ LIETUVOS

Mes specializuojamės apmokant lėktuvų keliones
MASKVA - AUSTRALIJA - MASKVA
SINGAPŪRAS - AUSTRALIJA - SINGAPŪRAS.
Galime taip pat padėti jums sudarant dokumentus.
Nuo spalio 31 d. Singapūro oro linijos lėktuvai skrenda į Rytų Berlyną.

KELIAUJANT Į LIETUVĄ

* Biudžetinės lėktuvų kelionės kainos - Aerofloto kainos.
SUMAZINTOS

Skambinkite dėl detalių.

- * Patarnaujame sudarant dokumentus turistų ir lankytojų vizų gavimui.
 - * Užsakome viešbučius, keliones (turus).
 - * Rūpinamės kelionės apdraudimu.
 - * Rūpinamės kelionių pertraukimo variantais.
- Taip pat tvarkome keliones lėktuvu apie pasaulį, JAV, Kanadą ir kt.
Dėl visų kelionės reikalų kreipkitės į

GATEWAY TRAVEL

48 The Boulevard, Strathfield 2135.
Tel. 7453333 Lic. Nr. 2TA 000 888
Fax Nr. (02) 7453237.

Darbo dienos: nuo pirmadienio iki penktadienio
8.45 val. ryto iki 5.15 val. vakaro.
Telefonu atsakome 24 valandas per parą.
Kalbame ir rusiškai.
Lic. Nr. 2TA000888

„MŪSŲ PASTOGĖ“ LOTERIJA

Pirkdami loterijos bilietus - paremsite savo spaudą!
Bilietai šakneles gražinti iki spalio 28 dienos

Rugsėjo 5 dieną iš Adelaidės aerodromo pakilo Adelaidės dainos ir šokio ansamblio šokėjos kellonei į Perthą. Adelaidėje šalta, visos drebame nuo žvarbaus vėjo.

Nusileidome Perthe, saulė žeme ridinėjasi, tik 26 laipsniai šilumėlės. Susalę adelaidskės išsitiesė. O pertiškliai sutinka mus kaip kino filmų žvaigždes: filmavimo ir foto aparatai tik spragsi ir visi vienu kartu kaiba. Tautiečių šiluma nepaprasta, malonu ir linksma darosi.

Kitą rytą susirenkame keliauti iškylon. Ne bet kokion, - iš laivo apžiūrėti Pertho apylinkes ir aplankyti garsiąją Sandelford vynuę. Tik susėdus laive, jau neša balta, raudona ir dar kitoki vyna, siūlo sausainius ir sūrį.

"Kepurinė". Iš kairės: O. Bone, L. Staugienė, M. Pečiulienė, A. Patupienė, N. Vitkūnienė, L. Radzevičienė, A. Dainienė, nematyti M. Neverauskienės.

Keliaujame, aplankome senus istorinius rūmus. Kiek čia senovės! Rodosi, girdi šlamenčius krinolinus, vaikų sulaikytą juoką ir regi pores, besisukančias valso garsuose.

Priplaukiame vynuogynų laukus ir pačią vynuę. Čia vaisės: vynelis plaukia, šalti ir karšti užkandžiai, daržovės, vaisiai. Viskas neapsakomai gundo, bet mūsų šokėjos vaišinasi kukliai, - nesgi darbas prieš akis.

Grįžus į Perthą, vaisingi šeiminkai pasiėmė savo gyventojus. Kaip geras, kad tik nedideliu būreliu nuvykome - šeiminkams lengviau priglauti ir prižiūrėti.

Penktadienis laisvas. Visos merginos skubame į miestą, bėgiojame iš parduotuvės į parduotuvę, mat reikia atminimui suvenyrų nusipirkti ir namie likusioms antroms pusėms lauktuvių parvežti.

Šeštadienis. Repeticija anksti ryte. Taigi dirbam, trypiam iš peties. Vėl filmavimas ir fotografavimas. Jaučiamės labai svarbios esą. Priešpiečius paruošę darbiui Pertho Apylinkės pirmininkės mamytė - tik keli metalai virš 80, bet jai kepti pyragus, lašiniuočius ar bendrai kokias vaises paruošti - vieni juokai. Valio jai.

Po repeticijos bėgame kas į kazino, kas į King Park - reikia viską pamatyti, prisiminti. O ką žinai, gal dar ir turtingesne namo pargrįši?

Sekmadienio rytas nuostabus: saulutė karštai visus sveikina. Susirenkame lietuvių bažnytelėje tautiniais

kostiumais pasipuosę. Juk šiandien švenčiame Tautos šventę, kurios nuotaka pasidalinti ir mes čia atvažiuojame. O ir Pertho lietuvių, visos kurios tik turi tautinius drabužius, jais vilki. Maža bažnytelė net mirga tautinių raštų spalvose, o Pertho vyrai taip gražiai gieda, kad net už širdies tvėria.

Po pamaldų atsiradome Lietuvių namuose. Stalai jau paruošti pietums, žmonių gera šimtinė. Pertiškliai džiaugiasi, kad jau seniai tiek daug tautiečių matė savo namuose. Programą pradeda Tautos himnu. Juozas Lapšys, prieš pradėdamas savo trumpą paskaitą, perduoda Adelaidės Apylinkės valdybos pirmininko J. Stačiūno sveikinimus. Visi dėmesingai išklausome turiningą paskaitą.

Šokėjų vadovė B. Lapšienė pristato šokėjas, o J. Lapšys po kiekvienų trijų šokių jų mintį papildė savais žodžiais. Programą atlikome gerai, su šypsena ir entuziazmu. Žiūrovai plojo mums ir plojo. O ten esantis jaunimas, neseniai atvykęs iš Lietuvos, net ašarėlę nubraukė: taip gerai, kad čia lietuviai šoka ir dainuoja - lietuviškai.

Jau pirmadienis. Nuo Lietuvių namų visas šokėjas ir didelį būrį pertišklių paima autobusas, vairuojamas Eugenijaus, kuris vyras visur tinkamas, kaip sakoma "ir prie tanciaus, ir prie rožančiaus". Jis mus pristato į "pikniko" vietą. Pekeliui aplankome povandeninį pasaulį, įruoš-

tą jūros dugne. Žuvytės plauko ir virš mūsų, ir iš sonų, ir didelės, ir mažos. Net šiurpas nukrato, pamačius kaip didžiulis ryklys vaikosi mažą geležinę varlę.

Tik mums atsiradus parke, iš visų krepšių ima rastis kepsniai, namie rauginai agurkai ir kopūstai, lietuviški skilandžiai ir kitos gėrybės. Ir vėl visa galybė filmuojančių ir fotografuojančių - tik spėk suktis ir "pozuoti". Aplankome netoliese esančius poezinius urvus. Čia taip šilta, kad net dusti pradedi.

Grįžtame su daina. Gaila darosi, kaip pagavalvoji, kad rytoj jau reikės pabusti iš šio gražaus "pertiško" sapno ir vėl grįžti žemėn, į savus namus Adelaidėje. Atrodo bus taip sunku palikti šiuos puikius žmones, su kuriais per tas kelias dienas mes taip maloniai susidraugavome. Kodėl, Jūs, mieli pertiškliai, esate taip toli nuo mūsų...

Išvykimo rytą Lilės gimtadienis. Jos šeiminkai neša pyragus ir šampaną, ir šampaną, ir šampaną...

Einam, savo naujų draugų palydimi, į lėktuvą ir ašarėles braukiam. Gaila palikti brolius ir seses, kurie tokie mieli ir kur saulutė tokia šilta...

Adelaidė mus sutinka perkūnais ir lietaus audra. Taigi, grįžome namo. Šalta..., bet širdyse šilta. Gal greitai vėl susitiksim. Ačiū, Jums, pertiškliai... Magdutė

XVI AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

Kagangi Lietuvių Dienų komitetas gauna nemažai klausimų dėl Naujų Metų sutikimo baltus, pakartotinai skelbiame sekanciją informaciją:

Naujų Metų sutikimo ir XVI Australijos Lietuvių Dienų užbaigimo baltus Melbourne bus tik vienas ir įvykis Royal Melbourne Showgrounds paviljone, Epsom Rd., Ascot Vale. Tai šviesus, erdvus dviejų aukštų pastatas, prie stalų talpinantis iki 2000 dalyvių. Užsakyti apvalūs stalai, dešimčiai žmonių kiekvienas. Šokioms gros šaunus penkių žmonių orkestras. Dalyviai bus aptarnauti trijų patiekalų vakariene, gėrimus turės atsinešti savo. Dėl aukštų mokesčių pardavinėjant gėrimus ir dėl jų pačių brangumo, baro nutarta nelaikyti.

Paviljone yra patalpos mažų vaikų saugojimui, tačiau vaikus prižiūrėti pasikeisdami turės patys tėvai.

Spalio mėnesio pabaigoje bus praneštos bilietų kainos, tačiau provizoriai stalų užsakymai priimami jau dabar. Jie įsigalios tik sumokėjus visus pinigus. Stalai bus skiriami pagal užsakyto eilę. Normalios bilietų kainos Naujų Metų sutikimo baltui Melbourne (pas australus) kainuoja apie 75 dolerius. ALD komitetas stengiasi tokią kainą sumažinti bent iki pusės.

Stalų užsakymu ir visais Naujų Metų baltus reikalais prašome kreiptis į K. J. Lyniką, 20 Botanic Drive, Doncaster, Vic. 3108, tel. (03) 848 5663. ALD Informacija

PAGALBA LIETUVAI

Pagerdami a.a. Joną Millą, fondui "Pagalba Lietuvai" aukojo:

Iz. ir E. Jonaščiai - 20 dolerių,
E. ir V. Mensonai - 40 dolerių.

Nuosirdžiai dėkojame aukojusiems.

ALB Krašto valdyba

IEŠKO

Sajaukos Viliaus (Jono), gimusio tarp 1922 - 24 metų prašo atsiliepti Apolonią Stonienę (Šajauskaitę), Kaunas 233000, Gėlių ratas 11 - 1, Lithuania.

Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas George Bush jau keletą mėnesių bando priversti kongresą priimti biudžetą, kuris sumažintų drastiškai augantį valstybės deficitą. Kai senoji biudžeto terminas pasibaigė spalio mėnesio pradžioje, JAV prieita prie krizės. Kongresas atmetė partijų lyderių siūlomus kompromisus, o prezidentas vetuoja kongreso įstatymus laikinam biudžeto pratęsimui. Nutrauktas finansavimas visiems nesminiams valstybės projektams ir visai masei valstybės tarnautojų grėsia bedarbė.

Didžiosios Britanijos konservatorių vyriausybė pakeitė savo principinį nusistatymą ir paskelbė, kad britų svaras įsijungs į piniginę Europos sistemą.

Per dešimtį dienų atstatęs tvarką po kruvinių konfliktų tarp zulų ir Tautinio Afrikos kongreso šalininkų, Pietų Afrikos prezidentas De Klerk atšaukė apgulties stovį Soweto miestą.

Spaudos magnatas Rupert Murdoch sujungė savo rytinius ir popietinius laikraščius Melbourne ir Sydneyje. Šio sujungimo priežastimi buvo tai, kad popietiniai laikraščiai nešė finansinius nuostolius.

Naktį iš spalio antros į trečią abi Vokietijos susijungė į vieną valstybę su sostine Berlyne ir vyriausybės bei parlamento būstine Bonoje. Kol sovietai savo karinius kontingentus patrauks iš Vokietijos, vakariečių karinės įgulos Berlyne pasiliks svečių teisėmis.

Spalio 4 dieną Filipinuose buvo bandyta įvykdyti dar vieną perversmą. Pulkinkas Aleksandras Noble Mindanao salą paskelbė nepriklausoma respublika ir užėmė keletą miestų, tačiau po poros dienų, kai prezidentas Corazon Aquino ištikima karo aviacija ėmė bombarduoti sukilėlių bazes, kapituliavo.

Sovietų Sąjungos prezidentinės tarnybos narys Jevgenij Primakov dvi dienas tarėsi su Irako prezidentu Saddam Hussein, nuvežęs jam M. Gorbačiovo laišką. Manoma, kad J. Primakovo kelionės pagrindine misija buvo siekimas užtikrinti 5000 sovietų technikų ir karinių patarėjų, dirbančių Irake, grįžimą į Sovietų Sąjungą.

Spalio 19 dieną Paryžiuje NATO ir Varšuvos pakto valstybės pasirašys drastišką nusiginklavimo sutartį. Tarptautinis strateginių studijų institutas tvirtina, kad Sovietų Sąjunga pastaruoju metu perkėlė per 7000 tankų iš europinės Rusijos dalies į Sibirą, kad, prisilaikant šios sutarties nuostatų, jų nereikėtų sunaikinti.

Slovėnijos ir Kroatijos vyriausybės pasiūlė Jugoslavijos vyriausybei persiformuoti į nepriklausomą valstybių federaciją, surištą tik ekonominiais ryšiais.

Dvi didžiulės palestiniečių vėliavos plevėsavo virš Makassed ligoninės, pilnos palestiniečių, sužeistų per susirėmimus su Izraelio kareiviais. Devyniolika palestiniečių užmušta, simtai sužeisti. Tai buvo didžiausi susirėmimai nuo Šešių dienų karo įvykusio 1967 metais.

SPORTAS

LTOK PREZIDENTAS ARTŪRAS POVILIŪNAS

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas yra taip pat ir IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizacinio komiteto pirmininko pavaduotojas, vienas iš įtakingiausių sporto asmenybių Lietuvoje, gerai pažįstamas išeivijos sportininkams ir jų draugams.

Jis buvo Lietuvos sportininkų, dalyvavusių III Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Australijoje, grupės vadovu. Tai buvo istorinė Lietuvos ir pasaulio lietuvių sportininkų bendravimo pradžia. Lietuvos sportininkai šiose žaidynėse buvo šiltai sutikti, čia rado daug draugų. O jų vadovas Artūras Poviliūnas paliko ypatingai gerą įspūdį savo paprastumu, šiltumu ir autoritetinga erudicija.

Artūras Poviliūnas gimė 1951 metais Kaune. Baigė Lietuvos Kūno kultūros institutą ir sąjunginio Kūno kultūros mokslo tiriamojo instituto aspirantūrą. Respublikos jaunųjų rinktinėje ir "Žalgirio" komandoje žaidė krepšinį. Greit išryškėjo jo kaip organizatoriaus ir vadovo talentas. Sparčiai šiuolaikiam buvo pavedamos

vis atsakingesnės pareigos. Paskutiniaisiais metais jis jau buvo Lietuvos Kūno kultūros ir sporto komiteto pirmininko pirmuoju pavaduotoju. 1988 metais gruodžio 11 dieną išrinktas Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentu, o šiuo metu dar prisidėjo ir IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizacinio komiteto pirmininko pavaduotojo pareigos. Vėdės. Su žmona Laimute augina 11 metų sūnų Audrių.

Pagrindiniai Lietuvos tautinio olimpinio komiteto uždaviniai ir tikslai šiuo metu yra: pirmoje eilėje, kartu su Lietuvos fizinio auklėjimo ir sporto departamentu, iš pagrindų perorganizuoti Lietuvos sportą ir fizinį auklėjimą; grąžinti jam olimpinę dvasią; kartu su tuo pačiu sporto departamentu ir "Tėviškės" draugija organizuoti IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynes ir stengtis, kad Lietuvos tautiniam olimpiniam komitetui būtų grąžintos Tarptautinio olimpinio komiteto nario teisės.

V.A.

LABAI SVARBU GOLFININKAMS

Kaip išvykos į Lietuvą "Kovo" vadovas, gavau iš Vilniaus golfo vadovo Algirdo Vitkausko raštą, kuriame jis aprašo esamą golfo aikštės padėtį ir jo rūpestį IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių golfo pirmenybės praveisti kitur. Pateikiu jo laiško ištraukas:

"Sudėtinga politinė ir ypatingai ekonominė organizacinė padėtis Lietuvoje labai apsunkina mūsų golfo laukų statybas. Dėl Pasaulio lietuvių sporto žaidynių Lietuvoje kitais metais, mes golfo žaidynes rūpinamės praveisti Švedijoje arba Suomijoje. Dėl to turime Maskvoje su švedų biznieriumi Mr. Tumba, kuris neseniai golfo aikštės yra pastatęs Maskvoje. Sutarėme, kad sekančiais metais

liepos 29 - 31 dienomis, greičiausiai Švedijoje (Švedijos ir Suomijos golfininkai taip pat sutinka dalyvauti) pakviesti visus Amerikos, Australijos, Kanados, Anglijos, Škotijos ir kitose valstybėse gyvenančius lietuvių golfininkus dalyvauti Pasaulio lietuvių golfo žaidynėse. Mums labai svarbu yra žinoti, kiek susidarys norinčių čia žaisti. Po žaidynių visi dalyviai atvyksta į Lietuvą, kur rugpjūčio 4 dieną dalyvauja IV - jų Pasaulio lietuvių sporto žaidynių uždaryme ir po to tęsia viešnagę Lietuvoje. Jei būtų sunkumų su iškvietaisiais, mes galėtume pakviesti į Lietuvą privačiai. Mes norėtume žinoti ar ankstyvesnių golfo žaidynių pravedimui būdavo koks nors piniginis fondas, nes

Mr. Tumba Švedijoje paprašė už kiekvieną dalyvį 500 - 700 dolerių, priklausomai nuo viešbučio gavimo gerumo. Lietuvos iždas užsienio valiutos šiuo metu neturi ir mes Švedijoje niekuo negalėsime padėti. Tačiau, jeigu įsteigsime golfo fondą, tai būtų galima įvykdyti ir I - sias pasaulines lietuvių golfo pirmenybes. Mes norėtume gauti paskutinės III - sios Pasaulio lietuvių sporto šventės golfo žaidynių taisyklės ir visas sąlygas, pagal kurias buvo Adelaidėje prarastos golfo varžybos. Norėtume žinoti ir mūsų golfo čempionų vardus visose buvusiose varžybose ir, jeigu galima, tai prašau siųsti dar kokios papildomos informacijos. Mano adresas yra Viršuliškių 37 - 36, Vilnius 232056, Lithuania via USSR".

Australijos lietuvių golfininkai, kurie galvotų, kad jie norėtų dalyvauti pirmenybėse Švedijoje ir paskui būti Lietuvoje, nežinint kokiame klube jūs žaidžiate, prašau kuo skubiausiai pranešti man, duodant visas detales apie save, bei užpildant išvykos žinių lapą, kuris gaunamas savuose klubuose ar ALFAS valdyboje. Žinodamas tikrą važiuojančių golfininkų skaičių, aš pranešiu ji Lietuvai ir gausiu visas smulkesnes informacijas. Mano adresas: A. Laukaitis, 18 Miller Ave., Ashfield, 2131 N.S.W., tel. 798 0306.

LIETUVOS GOLFININKAI Į AUSTRALIJĄ

Lietuviai pradedantieji žaisti golfą surado mecenatus - vieną kooperatyvą, kuris yra pasiryžęs finansuoti Lietuvos golfininkų kelionę į Australijos jubiliejinę 40 Sporto šventę Melbourne. Grupę sudarytų 10 - 12 žmonių. Jie turėtų būti pakviesti tiesiogiai per Lietuvos Golfo asociaciją, Vilnius 232056, Viršuliškių 37-36, Lithuania via USSR.

Lietuvos golfininkams tai būtų nepakartojama kelionė ir pažintis su golfu nuo "A" bent jau iki "K". Gal taip ir Trakuose bus įmanoma greičiau pastatyti golfo aikštę, gal tai bus kaip tik reikiamas katalizatoriaus. Žmonės turi pamatyti kas yra golfas. Golfo aikščių statybininkas Mr. Tumba Lietuvai nori padėti ir jau šių metų pabaigoje atsiųs savo atstovą tartis dėl statybų projektavimo.

Australijos lietuvių golfininkai, kurie yra patys gausiausi ir turtingiausi iš visų mūsų sportininkų, pagalvokite, gal galėtumėte padaryti šią didžiulę paslaugą pradedantiems Lietuvos sportininkams, juos pasikviesdami į mūsų - jubiliejinę sporto šventę.

LIETUVIAI SPECIALIOSE OLIMPINĖSE ŽAIDYNĖSE

Vasaros metu Glazgovo mieste vyko Speciali Europos olimpiada, kurios dalyviai - sutrikusio intelekto sportininkai. Iš 31 Europos šalių dalyvavo 2400 sportininkų, tarp jų ir 12 lietuvių atletų: 4 plaukikai ir 8 lengvatlečiai.

Sovietų Sąjunga labai norėjo, kad Lietuvos sportininkai vyktų kartu su

jais, kaip jų atstovai. Lietuvių vadovybė, vadovaujama A. Vitkausko, kategoriškai atsisakė tai daryti, tada Maskva pardavė jau užsakytus kelionės bilietus kitiems ir lietuviai liko nežinioje. Tačiau padedami Specialaus tarptautinio olimpinio komiteto ir rengėjų škotų, jie gavo bilietus, ir dviem grupėmis, nors ir pavėlavę, ir be vieno sterlingo kišenėse, atsirado Glazgove. Škotijoje lietuviams nepaprastai padėjo vietiniai škotai ir jau ten gimę lietuviai K. Ruginienė ir Fr. Dzidolikas. Atvykus į stadioną, lietuviai rado iškeltą Lietuvos sovietinę vėliavą. Tuo pat buvo kreiptasi į rengėjus ir paduota Lietuvos trispalvė. Po ilgų ginčų, vadovams pagrasinus, kad bus pakvieta BBC televizija ir spauda, pareikštas viešas protestas, pagaliau, net ir su policijos grasinimu, kad taip daryti negalima, lietuviams nenusileidžiant, pagaliau olimpiados vyr. direktorius davė leidimą iškelti ne tik Lietuvos, bet ir lietuvių trispalvę. Kai buvo keliamos mūsų vėliavos, stadionas tiesiog lūžo nuo plojimų ir pritarimo šauksmų, o daugelio pabaltiečių akyse žibėjo džiaugsmo ašaros. Tai buvo galutinis Lietuvos, kaip laisvos valstybės įsitvirtinimas Specialiose olimpinėse Europos žaidynėse.

Šiose žaidynėse lietuviai laimėjo penkis sidabro, du bronzos medalius, dvi ketvirtas, dvi penktas ir vieną šeštą vietas. To niekada nebuvo tikėtasi.

Uždarymo ceremonijoje, kurią stebėjo 56 tūkstančiai žiūrovų ir, kuri buvo transliuojama per visas didžiąsias televizijos stotis, lietuviai jau nešė savo trispalvę ir žiūrovų vėl buvo nepaprastai audringai sutikti.

LIETUVOS INVALIDŲ SPORTININKŲ GLOBEJAS

Lietuvos sutrikusio intelekto sportininkų sąjungos globėju ir Garbės prezidentu yra Vilniaus Arkikatedros klebonas monsijoras Kazimieras Vasilauskas.

Prieš išvykstant į Glazgovo olimpiadą, jis sportininkams atlaikė šv. Mišias ir juos palaimino. Kaip sako vilniečiai, tai žmogus - gyvasis Lietuvos sidabras, Lietuvos siela, į tą savo gerąją širdį sukaupęs ne tik Lietuvos skausmą ir kančią, bet ir visą Lietuvos meilę gyvenimui, atečiai, žmogui, dideliu darbu ir užsispyrimu dedantis viltis, kad Lietuva ir lietuviai būtų laisvi. Jis dvidešimt penkerius metus išbuvo tremtyje tolimoje įtijoje, o iš jų 17 metų požeminiuose katogiškuose anglies kasyklų lageruose, esančiuose net 150 - 200 metrų gylėje, kur kokių sanitarinės pagalbos punktų nebuvo. Sulaukęs bent dalinos Lietuvos laisvės, jis pilnai įsijungė į bažnytinį ir tautinį darbą Vilniuje. Australijos lietuviai sportininkai, kartu su visa prisikeliančia Lietuva, gerbiama prelatui K. Vasilauskui linki geros sveikatos ir ištermės dirbant taip svarbius darbus Bažnyčiai ir Lietuvai.

A. Laukaitis

Kviečiame visus į sporto klubo "Varpas" keturiasdešimt metų veiklos

JUBILIEJINĮ BALIŲ

kuris įvyks spalio 27 d. (šeštadienį), 7.30 val. vakaro Lietuvių namuose, 50 Errol St., Nth. Melbourne.

Jūsų lauks karšta vakarienė, orkestras ir loterija.

Bilietai - 18 dolerių, pensininkams ir studentams - 15 dolerių. Stalus užsisakyti galima pas J. Dagienę telefonu 366 1883 arba pas E. Vyšniauskaitę - Stephens telefonu 470 4208.

A. † A. Andrius Lokys

Sulaukęs 79 metų amžiaus, širdies priepuolio ištiktas rugsejo 25 dieną su šiuo pasauliu atsiskyrė Andrius Lokys, palikęs didelę šeimą. Liko liudinti žmona, keturi sūnūs ir dukra, daug anūkų.

Palaidotas Andrius Lokys Wollongongo Kanahooko kapinėse. Gedulin-gas pamaldas atnašavo kunigas P. Martūzas ir vietos klebonas Fort Kemblos katalikų bažnyčioje. Kapinėse lietuvių vardu su velioniu atsisveikino M. Gailūnas.

Andrius Lokys gimė 1911 metais vasario 21 dieną netoli Kudirkos Naumiesčio, ūkininko šeimoje. Antrą kartą artėjant frontui, kartu su žmona pasitraukia į Vokietiją. Australijon atvyko antru transportu 1948 metais. Pradžioje apsigyveno Vakarų Australijoje, kur dirbo ūkyje, vėliau lenti-piūvėje. Pasiilgę lietuvių, Lokiai nutarė persikelti arčiau Sydneyjaus. "Mūsų Pastogėje" perskaitęs M. Gailūno straipsnį apie sparčiausiai augantį Wollongongo miestą ir to paskatintas apsigyveno Wollongonge ir čia praleido likusią gyvenimo dalį. Velionis buvo nepaprasto darbštumo žmogus, sąžiningas, pilnas ištvermės ir kantrybės. Visada patenkintas,

visada šypsantis. Savo darbštumo dėka susikūrė gerą ir turtingą gyvenimą. Nuo pirmųjų dienų buvo nuolatiniu "Mūsų Pastogės" skaitytoju. Rėmė lietuvišką veiklą, dažnai buvo Wollongongo lietuvių seniūnijos valdybos nariu.

Wollongongo lietuviai liūdi netekę brangaus savo nario, didelio patrioto, o taip pat reiškia nuoširdžią užuojautą velionio žmonai ir plačiai Lokų giminei.

Vietoje gėlių buvo renkamos aukos fondui "Pagaiba Lietuvai". Dalyvavusieji laidotuvių buvo pakviesti šermentis sūnaus Jono sodyboje.

M. G.

Prisimindama ir pagerbdama savo vyrą

A. † A. Vladą Paragi

25 dolerius aukojų "Mūsų Pastogei".

J. Paragienė

A. † A. Vytautui Vosyliui

Ilgamečiui Adelaidės Ramovės skyriaus pirmininkui mirus, jo žmonai ir Lietuvoje dukrai reiškiamė gilią užuojautą.

LKVS Canberros Ramovės skyriaus ramovėnai

Staiga

A. † A. Vytautui Vosyliui

mirus, žmoną Jovytą, iš Lietuvos atvykusius sūnėną Algirdą su žmona Salomėja bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Tamara ir Benius Vingiliai

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

† Funerals of Distinction †

17 RAILWAY PDE., FAIRFIELD, N. S. W.
Tel. 724 5408. Veikia 24 valandas per parą.

REM K I M E AUSTRALIJOS LIETUVIŲ F O N D A

nes jo tikslas yra: Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas AUSTRALIJOJE.

Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FUNDATION INC.

44 - 50 Errol Street, North Melbourne, Vic. 3051

Visą korespondenciją ir aukas prašome siusti adresu:

P. O. Box 11, North Melbourne, Vic. 3051

Australijos Lietuvių Fondo Valdyba

7 VISŲ DALYKŲ ATNAUJINIMO LAIKAI ŠVENTO RAŠTO APMOKAMAS SKELBIMAS

PALAIMINIMAI

Tai gi pasirodo, kad Kristaus antrojo atėjimo rezultatai bus labai garbingi. Jo karaliavimu suteiktieji palaiminimai bus tikri ir praktiški. Visi šventųjų Dievo pranašų liūdijimai ir pranašavimai apie atsteigimo laikus parodo, kad šitie palaiminimai bus tokie:

Apšvietimas arba tikras pažinimas Dievo ir jo plano ir padarymas galo visoms klastoms ir nesuskaitomiems įsitikinimams, kurie klaidino ir vargino pasaulį nuo pat Edeno dienų. Jerem. 31:34.

Paluosavimas nuo visokių ligų ir pilnas išgelbėjimas tų, kurie klausys naujosios Karalystės įstatymų. Izai. 33:24.

Paluosavimas nuo mirties visų, kurie gyvens tose dienose ir parodys tikėjimą.

Panaikinimas visų karų ir kovų. Myk. 4:3.

Ekonominis saugumas visiems. Izai. 65:21.

Bet visi šitie praktiški ir naudingi Mesijinės Karalystės dalykai nebus teikiami be jokių sąlygų. Visai ne, nes apaštalas Petras, kalbėdamas apie

Mylį tiesą literatūrą gausite veltui. Rašykite: P. Bačinskas, 363 Gregory Trc., Spring Hill, Brisbane City, 4000 Qld.

ALB ŠVIETIMO TARYBOS PRANEŠIMAS

1. Š. m. lapkričio mėnesį Adelaidėje bus galima įsigyti naują pagalbinę priemonę kalbų mokymui: "Best Dressed - A Language Game". Atrodo, kad ją lengvai galėsime pritaikyti mūsų jaunimui, pradedantiems mokytis lietuvių kalbos.

2. Š. m. rugsėjo 24 dieną Lietuvos Švietimo ministerijai išsiųsta 3.300 kg. anglų kalbos vadovėlių pritaikytų pradžios ir vidurinės mokyklos lygiui. Vadovėliai nėra nauji, bet gerame stovyje. ALB Švietimo taryba juos surinko iš 28 Pietų Australijos mokyklų. Persiuntimo išlaidas 1.252 dolerius apmokėjo "Lietuvai remti fondas" Adelaidėje. ALB Švietimo taryba dėkoja fondui už prasmingą dovaną Lietuvos mokykloms. Dėkojame taip pat Vytautui Patupui, pasirūpinusiam knygų išsiuntimu; Vacui ir Vitui Vasiliauskams už jų pervežimą į surinkimo punktą; Violetai Arlauskienai, Carmel Michnowitz, Klaidijai Vanagienai ir Julijai Poškiui padėjusiems knygas išrūšiuoti ir pakrauti į dėzes. Turime dar ir daugiau knygų - daugiausiai grožinės literatūros mokyklinio amžiaus vaikams. Laukiame mielų mecenatų, kurie sutiktų finansuoti persiuntimo išlaidas Lietuvon. Knygos siunčiamos tiesiog į Vakarų Vokietiją. Iš ten jos bus nemokamai pervežtos į Lietuvą.

3. Turime rasti būdų, kaip padėti mokiniams, studentams ir akademikams atvykti patobulinti žinias Australijoje. Manau, kad čia yra mūsų visų bendras reikalas. Dažnai turime asmeniškų pažinčių, per kurias galime nemažai naudoti Lietuva ir jos jaunimui. Pirmieji žingsniai jau padaryti Pietų Australijoje, ir 1991 metais tikimės sulaukti prof. Adomo Butrimo Adelaidėje. Jei bendruomenės konkrečiai parems studentų, akademikų ir kitų specialistų ar besispecializuojančių atvykimą studijuoti Australijoje, tai tikrai turėsime kandidatų.

4. Prieš tris mėnesius ALB Švietimo taryba išsiuntė apie 20 siuntinių įvairių iliustruotų žurnalų į Lietuvos mokyklas (daugiausiai į mokyklas, kurios yra toliausiai nuo centro). Žurnalus paaukojo dr. S. Pacevičienė, A. Patupienė, E. Page - Hanify ir National Council of Women of SA narės. Anglų kalbos mokytojas žurnalai yra puiki pagalbinė mokymo priemonė. Anglų kalbos mokytoja Regina Vosylienė iš Marijampolės 5 - sios vidurinės mokyklos rašo:

"Labai ačiū už Jūsų gražią dovanėlę - tokį puikų žurnalą. Mes visi jį mokytojų kambaryje vartome ir žiūrinėjame. O anglų kalbos mokytojai dar turime galimybę pasiskaityti, pasimokyti naujų išsireiškimų ir išversti turinį kolegoms. Mes nelabai turime galimybės skaityti angliškos literatūros. Jūsų dovanėlė mums labai malonus "surprise" ir mes nuoširdžiai dėkojame".

ALB Švietimo tarybos pirmininkė turi vidurinių mokyklų, anglų kalbos mokytojų ir mokinių sąrašus. Paprastu paštu siunčiamas siuntinys iki 500 gramų tekinauoja 3 dolerius ir 30 centų. Adresai gaunami pas I. I. Davis, 6/365 Military Rd., Henley Beach, S.A. 5022.

5. Nerijus Lokominas, 12 klasės mokinys iš Marijampolės 234520, Angariečio gt. 70-28 visiems Australijos lietuviams abiturientams siunčia sveikinimus ir linki sėkmės egzaminuose. Jis rašo:

"Siunčiu Jums, mano bendraamžiai, toli gyvenantys nuo tėvynės kuo nuoširdžiausių linkėjimų iš Marijampolės. Sėkmės egzaminuose".

O gal kas iš jaunimo atsakys Nerijui. Jis šaunus jaunuolis!

6. Primename, kad konkurso data rašiniams apie "Sibiro tremtinius" arba "Partizanų veiklą" yra pratęsta iki š. m. lapkričio mėn. 30 d. Rašinius galima rašyti lietuvių ir anglų kalbomis.

10. Jei kas priklauso Rotary International ar Lyons Club, prašytume pasiteirauti apie finansinės paramos galimybes Lietuvos jaunimui. Šie klubai puoselėja taip vadinamo "Student Exchange Schemes". Gal galima būtų jų prašyti būti sponsoriais? Aišku, kiek žinau, pasikeitimas studentais vyksta įvairiose valstybėse per jų klubus. Ar Lietuvoje jau yra tokių klubų? Gal galima būtų ir be jų tarpininkavimo gauti finansinės paramos?

Isolda I. Poželaitė - Davis ALB Švietimo tarybos pirmininkė

"Mūsų Pastogė" Nr.41 1990.10.15. pusl. 7

AUKOS

PERTHE

„Mūsų Pastogė“ aukšto

L. Radzevičienė	S.A	\$50
J. Poškus	S.A	\$10
J. Kirša	Vic.	\$95
S. Jablonskas	S.A	\$10
J. Penkaitis	NSW	\$ 5
A. Blechertas	Vic.	\$ 5
A. Rahdon	Vic.	\$ 5
A.C. Jankus	TAS.	\$25
P. Šiaučiusas	TAS.	\$15

GEELONGE

Pranešama, kad spalio mėn. 20 dieną (šeštadienį), 5 val. vakare Geelongo Lietuvių namuose šaukiamas metinis Lietuvių sąjungos klubo narių ir rėmėjų susirinkimas sekancia darbotvarka:

1. Susirinkimo atidarymas; 2. Prezidiumo kvietimas; 3. Mandatų komisijos rinkimai; 4. Praeitų metų visuotinio susirinkimo protokolo skaitymas; 5. Pirmininko, kasininko ir revizijos komisijos pranešimai; 6. Pranešimų aptarimas ir metinės apyskaitos tvirtinimas; 7. Naujos valdybos rinkimai (renkama iš penkių narių, įskaitant ir vicepirmininkę moterų reikalams. Revizijos komisija renkama iš trijų narių.); 8. Klausimai ir sumanymai; 9. Susirinkimo uždarymas.

Atkreipiame visų dėmesį, kad nesusirinkus narių kvorumui, numatytas susirinkimas prasidės paskelbtu laiku ir bus laikomas teisėtu.

Po susirinkimo ruošama bendra karšta vakarienė, nariams sumokėjusiems nario mokestį už 1990 metus - nemokamai, o svečiams tik po 4 dolerius už vieną asmenį. Gėrimais kiekvienas apsirūpina pagal savo skonį. Kviečiame visus atvykti nurodytu laiku. Iki malonaus pasimatymo susirinkime.

Geelongo Lietuvių sąjungos klubo valdyba

ATPIGINTOS KELIONĖS

DABAR PATS LAIKAS KELIAUTI KAI KAINOS SUMAŽINTOS. KREIPKITES Į MUS DĖL KELIONIŲ UŽSAKŲ IR SVEČIŲ IŠKVIETIMO DOKUMENTŲ SUDARYMO.

Skambinkite į Xanas dėl datos pasimatymui.

AUSTRALIJA - VILNIUS

VILNIUS - AUSTRALIJA

1. Tiesioginė kelionė Aeroflotu - nuo 1.775 dolerių, įskaitant Maskvą - Vilnius, Vilnius - Maskvą.
2. THAI ir SAS per Kopenhagą - Rygą - nuo 2.030 dolerių.
3. QANTAS ir FINAIR per Helsinkį - nuo 2.520 dolerių, įskaitant kelionę laivu Helsinkis - Taliną.
4. Kelionė apie pasaulį, įskaitant Vilnių ir JAV, - nuo 2520 dolerių. Gimines galite sutikti Rygoje, Taline ar traukiniu vykti į Vilnių.

SUSTOJIME BANGKOKE

Pirmos klasės viešbučiai sumažinti kainomis. Dvigubi kambariai vienai nakvynei kainuoja 58 dolerius.

SKANDINAVIJOS ATOSTOGOS

Suderinkite kelionę į Lietuvą su atostogomis Skandinavijoje.

Šiai kelionei mes siūlome puikias sąlygas.

Sydnejuje skambinti Jean telefonu 262 1144.

Melbourne skambinti Jayne telefonu 600 0299.

EASTERN EUROPE TRAVEL BUREAU

NSW, 75 King St., 5th Fl., Sydney.

Vic., 343 Little Collins St., 3rd Fl., Melbourne.

Rugsėjo 16 ir 25 dienomis Birutė Radzivanienė Perthė suorganizavo mažai žinomo tautinio meno - šiaudinėlių gaminimo pamokas. Padaryta gražių šiaudinėlių, jais pasipuoš Kalėdinė eglutė, kuri bus pastatyta miesto centre. Šiam reikalui tikimasi gauti didelės parduotuvės vitriną.

Taip pat B. Radzivanienė bando atgaivinti tautinius šokius. Rugsėjo 25 dieną buvo skelbta sokių repeticija. Deja, jona nedaug šokėjų tesusirinko.

Etninių grupių organizacija Perthė ruošia lietuviškas - indiškas vestuves. Šiame renginyje bus rodomi lietuviški ir indiški vestuviniai papročiai. Jauniki vaidins Vytautas Radzivas. Renginio metu salėje bus pardavinėjami lietuviški, indiški ir kiti valgiai.

Vestuvinių papročių valdinimas įvyks spalio 13 dieną (šeštadienį), 7.30 val. vakaro Australian - Asian Assoc. salėje, 275 Stirling St., Perth. Bilietų kaina - 8 doleriai, pensininkams - 5 doleriai. Bilietus galima užsisakyti iš anksto skambinant telefonu Vicky 328 7898.

Pertho lietuviai fondui "Pagalba Lietuvai" aukšto:

350 dolerių - Stankevičių šeima; po 100 dolerių - J. ir M. Jakomai, R. A. Kapočius, P. Variakojis, A. ir I. Motuzai.

Nuosirdžiai dėkojame už aukas.

J. Čyžas

Pertho Apylinkės valdyba

MELBOURNE

Lietuvių Akademines Korporacijos Romuva 1990 - 91 metų prezidiumas susideda iš šių asmenų:

Senjoras fil! Algirdas Šimkus, Vicesenjoras fil! Algirdas Klimas, Scriba fil! Linas Žalkauskas.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16 - 18 EAST TERRACE, BANKSTOWN. Tel. 708 1414

Klubas atidarytas

Pirmadieniais	5 v. v.	- 10.30 v. v.
Antradieniais	klubas uždarytas	
Trečiadieniais	5 v. v.	- 10.30 v. v.
Ketvirtadieniais	5 v. v.	- 11.00 v. v.
Penktadieniais	4 v. v.	- 12.00 v. v.
Šeštadieniais	11 v. ryto	- 1.00 nakties
Sekmadieniais	12 v. p. p.	- 10.00 v.

KLUBO VALGYKLA VEIKIA

Ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais nuo 6 iki 9 val. p. p.

Sekmadieniais nuo 1 iki 8 val. p. p.

SMORGASBOARD

TREČIADIENIAIS nuo 6 iki 8 val. p. p.

ŠEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 3 val. p. p.

Sydnejaus lietuvių savaitgalio mokykla veikia šeštadieniais nuo 11.30 val. ryto iki 1.30 val. po pietų viršutinėje klubo salėje.

Primername klubo nariams, kad jau laikas susimokėti

NARIO MOKESTĮ

už ateinančius finansinius 1990 - 1991 metus.

Scribos adresas: 61 Malin St., Kew 3101, tel. 819 4842.

ADELAIDEJE

Spalio 6 dieną staiga mirė Adelaidės visuomenininkas, ramovėnų pirmininkas, aktyvus "Vaidilos" teatro ir daugelio kitų organizacijų narys

A. A. VYTAUTAS VOSYLIS.

(Pranešimas telefonu)

SYDNEJUJE MŪSŲ PASTOGES POPIETĖ

Vietoje tradicinio metinio Spaudos Baliaus, šiais metais Spaudos Sąjungos valdyba ruošia Popietę, kuri įvyks spalio 28 dieną.

Šioje popietėje yra numatyta praveisti diskusijas apie mūsų laikraštį, jo turinį. Taip pat bus paliesti ir šiuo metu Lietuvoje leidžiami laikraščiai. Bus progos dalyviams asmeniškai pasisakyti ir dalyvauti diskusijose. Šių diskusijų moderatoriui Stasys Skorulis ir Kęstutis Protas.

Po diskusijų meninę programą atliks Bronio Kiverio vadovaujamas "Penketukas".

Bus traukiama "Mūsų Pastogės" metinė loterija.

Spaudos Sąjungos valdyba

Sydnejaus pensininkai ruošia savo metinę

POPIETĖ

spalio mėn. 21 d., sekmadienį, 2 val. 30 min. p.p.

Programoje: loterija su vertingais fantais ir laimės šulinys.

Gautas pelnas bus skiriamas Lietuvos reikalams.

Maloniai kviečiame visus tautiečius atsilankyti į popietę ir paremti šį kilnų darbą.

Svečiai bus pavaisinti kava ir pyragaičiai.

Įėjimas 5 doleriai asmeniui.

Sydnejaus lietuvių pensininkų valdyba

Fondui "Pagalba Lietuvai" per Sydnejaus Apylinkės valdybą aukšto:

100 dolerių - N. N.;

po 20 dolerių - J. ir A. Sidlauskai

vietoje gėlių, mirus a.a. A. Lokučiui, ir L. Milasas.

Nuosirdžiai dėkojame aukojusiems Lietuvai.

J. Mickienė

Sydnejaus Apylinkės valdyba

BALTIC NEWS

"Baltic News" aukšto:

po 20 dolerių - A. Jakštas, E.

Laurinaitienė, P. Penkaitienė;

po 10 dolerių - V. Gaidžionis, V.

Kardelis, M. Vaškevičienė;

3 dolerius - V. Miežis.

Nuosirdžiai dėkojame visiems aukojusiems.

A. Giniūnas

"Baltic News" atstovas N.S.W.

IEŠKO

Kazio ir Bronės Poškų, o taip pat ir jų vaikų Ričardo, Petro, Kazio, Virgilijaus ir Danutės gyvenusių Papilėje ieško Vincas Balceris, Dobilės rajonas 223422, Liduma 28, Bene, Latvija

M ū s ū P a s t o g ė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd. Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown N. S. W. 2200

Redaktorius V. Augustinavičius Telefonas (02) 790 - 3233 Administracijos telefonas (02) 476 - 1606

Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negražinami ir nesaugomi. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Prenumerata metams \$ 30 Užsienyje paprastu paštu \$ 35 N. Zelandijoje oro paštu \$ 60 Užsienyje oro paštu \$ 60